

Sandpit Science

NWO, DE NEDERLANDSE Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, die jaarlijks ruim zeshonderd miljoen onderzoeksbudget verdeelt, ligt weer eens zwaar onder druk. Via de Volkskrant en andere media lieten diverse onderzoekers weten dat de competitie om onderzoeksgeld te duur en oneerlijk is, en innovatief onderzoek ontmoedigt. NWO verdedigde zich slapjes, zei dat het systeem werkte en dat iedereen, ook in het buitenland, het zo deed.

Dat laatste zou ik willen tegenspreken. En ik zou NWO een suggestie aan de hand willen doen. Ik haalde mijn grootste onderzoekssubsidie ooit, ruim twee miljoen Britse ponden, uit een zogenaamde *sandpit*, een beproefde methode van de Engelse Research Councils waarbij onderzoekers uit verschillende disciplines een week lang met elkaar opgesloten worden om nieuw onderzoek te bedenken. Ik gaf me in 2010 op voor een *sandpit* over 'identiteit' en vulde op een formuliertje van 2A4 in wie ik was, hoe ik in een team werkte en of ik innovatief onderzoek deed. Publicaties, H-index, impact factoren en beurzen mochten er niet bij. Ik kreeg een maand later bericht dat ik mee mocht doen. Ruim honderd mensen hadden ingestuurd, twintig waren geselecteerd.

In een sjiek Engels landhuis werd ons verteld dat we in gezelschap waren van de stakeholders, dat zij zouden vertellen wat ze interessant aan 'identiteit' vonden, dat wij een serie creatieve oefeningen gingen doen, dat onze onderzoeksvorstellen innovatief moesten zijn en minstens tien mijl voorsprong op de rest moesten nemen. En, oh ja, er was vier miljoen pond te verdelen. Vervolgens kregen de stakeholders het woord: Homeland Security, GCHQ, CPNI, DSTL. Kennelijk had ik de *sandpit-call* niet heel goed gelezen, want dat zijn Britse en Amerikaanse inlichtingendiensten, en die bleken vooral in de identificatie van terroristen geïnteresseerd. Maar met vier miljoen pond in het vooruitzicht blijf je wel

COLUMN

LIESBET
VAN ZOONEN

*Het was
verreweg het
leukste en
spannendste
wat ik ooit als
academicus
gedaan heb.*

zitten, bovendien was het gaan sneeuwen en konden we letterlijk niet meer weg.

Nadat we een James Bond-scenario hadden bedacht, valse paspoorten hadden geanalyseerd, *moodboards* hadden gemaakt en torens van spaghetti hadden gebouwd, werd het na twee dagen tijd om over onderzoek na te denken. Iedereen mocht wilde ideeën op een *flapover* zetten, anderen plakten er stickers bij: groen voor prima idee, blauw voor een concrete suggestie en rood voor kansloos. Er werd gecombineerd en geordend en midden in de week hadden zich vijf groepen gevormd. Toen werd het menens.

In opeenvolgende rondes werden de onderzoeksideeën *gepitch*t voor de totale groep, becommentarieerd door de stakeholders en verder uitgewerkt; in meer detail *gepitch*t, nog kritischer besproken en weer verder uitgewerkt. Totdat het donderdagsavond was, en het finale voorstel, inclusief theorie, methoden, budget en powerpoint, de volgende ochtend klaar moest zijn. Mijn groepje rondde om half twee 's nachts af en ging naar bed. Bij het ontbijt bleek dat de leiding en de stakeholders om vijf uur 's nachts twee andere groepen hadden opgeheven, omdat er 'toch niks uit kwam'.

Het was verreweg het leukste en spannendste wat ik ooit als academicus gedaan heb, en niet alleen omdat we met geld vertrokken: ook omdat ik plotseling in een onderzoeksteam zat met een politiek filosoof, een *design scholar* en een *human computer interaction*-psycholoog; omdat ons oorspronkelijke idee - hoe kijken gewone mensen tegen identificatie aan - door de opeenvolgende rondes van commentaar steeds beter werd; omdat je binnen een week een idee en een uitslag had; omdat de inlichtingendiensten zeiden dat ze ons onderzoek geweldig vonden, al hadden ze er zelf niets aan; omdat er uiteindelijk vernieuwender en beter onderzoek is uitgekomen dan ik ooit met NWO-geld heb gedaan.

Een *sandpit*, durven wij dat ook, dames en heren van NWO? **X**